

Korvaukset

Sotilasvammalain
mukaiset korvaukset

Valtiokonttori
Statskontoret
State Treasury

SISÄLLYSLUETTELO

4	YLEISTÄ KORVAUKSISTA
5	VAMMOJEN JA SAIRAUKSIEN KORVAAMINEN SOTILASVAMMALAIN MUKAAN
5	INVALIDIN KORVAUKSET
5	Elinkorko
5	Omaiskorotus
6	Vamman aiheuttaman erityisen haitan korvaaminen
6	Sairaanhoido
6	Korvattujen vammojen ja sairauksien hoito
6	Apuvälineet
7	Vähintään 10 prosentin invalidille kuuluvat etuudet
7	Yleisen terveydentilan tarkastus
7	Erikoistutkimus
7	Jalkahoito
7	Pienapuvälineet (hinta enintään 120 €)
8	Sairausapulisä
9	Asunnon muutostyöt
9	Peruskorjaustyöt
9	Kuntoutus
10	Kuntoutus ulkomailla
11	Invalidien kuntoutus
11	Kuntoutuksen jakaminen aviopuolison kanssa
11	Erillinen sotainvalidien puolisoitten ja leskien kuntoutus

12	Laitoshoido
13	Jaksottainen laitoshoido 20 %:n invalideille
13	Kotihoito ja sen tukimuodot
13	Kodinhoitajan apu
13	Omaishoidon tuki
13	Korotettu sairausapulisä
14	Ateria- ja tukipalvelut
14	Täydennyskorko
15	KUOLEMAN JÄLKEISET KORVAUKSET
15	Hautausapu
15	Huoltoeläke
16	Toimeentuloharkintaiset korvaukset
16	Lisähuoltoeläke
16	Kertakaikkinen korvaus
17	Huoltoeläkkeen uudelleen suorittaminen (ns. entisen lesken huoltoeläke)
18	KORVAUSTEN HAKUMENETTELY
18	Muutoksen hakeminen päätöksiin
18	Elinkoron oikaisu
18	Korvauksen uudelleen hakeminen
19	Oikaisu
19	Valitus
19	Poisto
20	OSOITTEITA JA PUHELINNUMEROITA

Yleistä korvauksista

Sotainvalidien ja muiden ennen 1.1.1991 asepalveluksessa vammautuneiden ja sairastuneiden sekä heidän omaistensa sotilasvammakorvaukset maksetaan sotilasvammalain nojalla. Sotilasvammakorvauksia haetaan Valtiokonttorilta, joka myös maksaa korvaukset.

Tämä esite sisältää perustietoja sotilasvammalain mukaisista korvauksista. Esite on yleisesite, eikä kata kaikkia korvausten ja niiden hakemisen yksityiskohtia.

Jokaisen haavoittuneen, vammautuneen tai sairastuneen on lähinnä itse huolehdittava korvausten ja mahdollisten oikaisujen hakemisesta. Korvaushakemukset voivat olla vapaamuotoisesti laadittuja. Tarkempia tietoja sekä käytännön ohjeita korvaushakemusten tekemisestä saa Valtiokonttorilta, Sotainvalidien Veljesliiton paikallisosastoilta, piiritoimistoilta tai keskustoimistolta sekä neuvontapalvelua antavilta sairas- ja veljeskodeilta.

Vammojen ja sairauksien korvaaminen sotilasvammalain mukaan

Sota- tai asepalveluksessa tai niihin rinnastettavissa olosuhteissa aiheutunut ruumiinvamma, sairaus tai kuolema korvataan sotilasvammalain mukaisesti. Korvausta on haettava Valtiokonttorilta.

Sotilasvammalain nojalla korvataan vammasta tai sairaudesta jäänyt pysyvä haitta sekä tarpeellinen hoito ja lääkitys. Myös korvattujen vammojen vaikutuksesta ilmaantuneet lisävammat ja -sairaudet voidaan korvata. Sotavankeina olleilla on lisäksi mahdollisuus saada korvausta sairaudesta tai vammasta, jos ne ovat aiheutuneet sotavankeudesta. Valtiokonttori ratkaisee hakemuksen perusteella, mitkä vammat ja sairaudet oikeuttavat korvaukseen.

Korvauksensaajan kuoleman jälkeen Valtiokonttori maksaa tietyin edellytyksin hautausapua sekä huoltoeläkettä leskelle ja lapsille. Sotilasvammakorvaukset ovat verovapaita.

Korvaukseen oikeutetun kanssa rekisteröidyssä parisuhteessa elävät on rinnastettu aviopuolisoon 1.3.2002 alkaen.

Tämä ohje ei koske varusmiespalveluksessa 31.12.1990 jälkeen vahingoittunutta tai sairastunutta.

INVALIDIN KORVAUKSET

Elinkorko

Elinkorko on vamman tai sairauden perusteella kuukausittain maksettava peruskorvaus. Sen suuruuteen vaikuttaa lääketieteellisesti arvioitava työkyvyttömyysaste eli invaliditeettiprosentti. Elinkoron saaminen edellyttää, että Valtiokonttori on määritellyt korvattavista vammoista tai sairauksista aiheutuvan työkyvyttömyysasteen vähintään 10 prosentiksi.

Omaiskorotus

Elinkorkoon lisätään omaiskorotus, jos korvauksensaajalla on

- aviopuoliso
- alle 17-vuotias lapsi
- 17 vuotta täyttänyt lapsi, joka ennen 17 vuoden ikää syntyneen henkisen tai ruumiillisen vajavuuden vuoksi on kykenemätön elättämään itseään
- alle 24-vuotias opiskeleva lapsi, joka ei voi omilla tuloillaan kustantaa opiskeluaan.

17 vuotta täytäneestä lapsesta on omaiskorotusta haettava erikseen.

Omaiskorotus elinkorkoon on 30 prosenttia ensimmäiseltä ja 20 prosenttia kulta-kin seuraavalta omaiselta. Erittäin vaikeavammaisille (80-100 prosentin työkyvyttö-mysasteen) invalideille maksetaan kuitenkin ensimmäiseltä omaiselta 60 prosen-tin suuruinen omaiskorotus.

Vamman aiheuttaman erityisen haitan korvaaminen

Elinkorko on korvausta vamman tai sairauden aiheuttamasta yleisestä haitasta.

Jos korvattu vamma tai sairaus aiheuttaa erityistä haittaa tai vaikeuksia, voi elinkorkoon hakea muun muassa seuraavia lisäysoisia:

- avuttomuus- ja haittalisää, jos invalidi tarvitsee korvatun vammansa tai sairautensa vuoksi toisen henkilön apua tai hänen korvattu vammansa tai sairautensa aiheuttaa hänelle poikkeuksellista haittaa
- vaatelisää, jos invalidin tekojäsen, apuväline, vamma tai sairaus aiheuttaa vaatteiden erityistä kulumista tai likaantumista
- moottoriajoneuvolisää, jos invalidin liikkuminen on vaikeutunut huomattavasti (80 % liikuntahaitta) ja se edellyttää auton tai moottoroidun invalidipyörän käyttöä.

Sairaanhoido

Korvattujen vammojen ja sairauksien hoito

Valtiokonttori korvaa korvattujen vammojen ja sairauksien hoidon, tutkimukset, lääkkeet ja apuvälineet. Korvattavien kustannusten tulee olla kohtuullisia ja hoitota-voitteiden kannalta asiallisia. Valtiokonttori maksaa tällöin myös hoidon hankkimi-sesta aiheutuneet välttämättömät matkakustannukset. Hoitotoimenpiteitä varten

on yleensä suositeltavaa pyytää etukäteen maksusitoumus Valtiokonttorilta. Vaihto-toehtoisesti jo maksetut kustannukset voidaan veloittaa myös jälkikäteen. Kaikissa tapauksissa on tärkeää esittää mahdollisimman tarkka selvitys hoidon perusteista ja kustannuksista.

Apuvälineet

Valtiokonttori korvaa apuvälineet, jotka ovat korvatun vamman tai sairauden vuoksi tarpeellisia ja joiden hankkimista pidetään olosuhteisiin nähden kohtuullisena.

Apuvälineen korvattavuutta on aiheellista tiedustella etukäteen puhelimitse Valtio-konttorista. Korvattavia apuvälineitä voivat olla muun muassa:

- liikkumisen apuvälineet
- päivittäisissä toiminnoissa tarvittavat vammaisille tarkoitetut välineet
- kuulo- ja näkövammaisten apuvälineet
- auto vaikeasti liikuntavammaiselle, jolla on oikeus moottoriajoneuvolisään (korvauksella yläraja)
- auton hallintalaitteet ja automaattivaihteisto vaikeasti käsi- ja liikuntavammaiselle (korvauksella yläraja)

Vähintään 10 prosentin invalidille kuuluvat etuudet

Yleisen terveydentilan tarkastus

Invalidilla, jonka työkyvyttömyysaste on vähintään 10 prosenttia, on korvattuja vam-moja ja sairauksia koskevien tutkimusten lisäksi mahdollisuus käydä myös muuta terveydentilaa koskevissa tutkimuksissa kerran kalenterivuodessa.

Yleisen terveydentilan tarkastus käsittää lääkärin suorittaman invalidin kokonaister-veydentilan tarkastuksen. Siihen sisältyvät vain tietyt tutkimukset. Maksusitoumus annetaan kirjallisen hakemuksen tai puhelimitse tehdyn pyynnön perusteella. Mak-susitoumus on voimassa toistaiseksi eikä sitä tarvitse hakea uudelleen vuosittain.

Erikoistutkimus

Jos yleistarkastuksen perusteella tai muuten on aihetta epäillä sairautta, joka edel-lyttää lisätutkimuksia, on Valtiokonttorilta mahdollista saada maksusitoumus eri-koistutkimukseen. Maksusitoumusta ei myönnetä jo todettujen tai hylättyjen saira-uksien tai vammojen tutkimuksiin.

Maksusitoumus on suositeltavaa hakea aina etukäteen, jolloin tutkimuksen tekijä voi laskuttaa kustannukset suoraan Valtiokonttorilta.

Jalkahoito

Kotona asuvalle vähintään 10 prosentin invalidille korvataan kalenterivuodessa kolme jalkahoittoa, vaikka hoidon tarve ei aiheutuisikaan invalidin korvatusta vammasta tai sairaudesta.

Valtiokonttori korvaa kohtuulliset jalkahoitokustannukset.

Pienapuvälineet (hinta enintään 120 euroa)

Vähintään 10 prosentin invalideille korvataan enintään 120 euroa maksavat päivittäisten toimintojen apuvälineet. Edellytyksenä on, että invalidi tarvitsee apuvälinettä ja siitä on hänelle hyötyä. Valtiokonttori voi tarvittaessa pyytää asiantuntijalta arvion apuvälineiden tarpeellisuudesta.

Yli 120 euroa maksava apuväline korvataan invalideille, joiden apuvälineen tarve johdetaan korvatusta vammasta tai sairaudesta. Jos tarve ei johdu korvatusta vammasta tai sairaudesta, Valtiokonttori ei korvaa apuvälinettä 120 euroon asti, vaikka invalidi olisikin itse halukas maksamaan ylimenevän osuuden.

Pienapuvälineitä ovat mm.

- kävelykepit, kynärsauvat ja jääpiikit
- sukanvetolaitteet ja tarttumapihdit
- liukesteet kenkiin
- pukeutumisen apuvälineet.

Sairausapulisä

Vähintään 20 prosentin invalidi voi hakea korvausta siviilisairauskuluista sairausapulisänä. Invalidin omien kulujen lisäksi voidaan sairausapulisässä ottaa huomioon myös elinkoron korotukseen oikeuttavan omaisen sairauskulut. Sairausapulisä on toimeentulosidonnainen. Hyvätuloisille on tästä syystä määrätty omavastuu. Omavastuuta ei määrätä, jos bruttotulot viimeksi vahvistetun verotuksen mukaan ovat pienemmät kuin 18 100 € (yksinäiset henkilöt) tai 29 400 € (aviopuolisot).

Yksinäisellä henkilöllä
alle 18 100 €

Aviopuolisilla yhteenlaskettuna
alle 29 400 €

Sairausapulisäkorvausten yläraja on 3 577,36 euroa (työikäiset) tai 3 372,80 euroa (eläkeikäiset). Sairausapulisää ei yleensä myönnetä, jos vuotuiset kulut jäävät alle 130 euron.

Sairausapulisään oikeuttavia kuluja ovat mm. lääkäri-, lääkeli-, sairaalahoito-, hammashoito- ja apuvälinekulut (esim. silmälasit, kävelytelineet ja kuulon apuvälineet).

Sairausapulisää voi hakea vain jo maksettujen kulujen perusteella. Suositeltavaa on kerätä kulutusitteita pitemmältä ajalta ja hakea sairausapulisää esimerkiksi kerran tai kahdesti vuodessa. Tärkeää on kuitenkin huomata, että Valtiokonttorilta veloitetavat kustannukset saavat olla korkeintaan puolitoista vuotta vanhoja.

Osalle jo aiemmin sairausapulisää saaneista invalideista sairausapulisää maksetaan kuukausittain enakkona. Jos todelliset kulut ovat selvästi suuremmat (vähintään 15 prosenttia tai 100 euroa) kuin saatu ennako, Valtiokonttorilta voi hakea kuittien perusteella puuttuvaa osaa myös jälkikäteen. Vertailujakso on kalenterivuosi, mutta isojen kustannusten vuoksi ylimenevää osaa voi hakea aiemminkin.

Asunnon muutostyöt

Vähintään 10 prosentin invalidilla on mahdollisuus saada korvausta asunnon muutostöistä. Muutostyön korvaaminen edellyttää, että invalidilla on sellainen toiminta- tai liikuntakykyä haittaava vamma tai sairaus, jonka vuoksi muutostyö on välttämätön ja tarkoituksenmukainen. Tätä tarvetta arvioitaessa otetaan huomioon myös siviilivammat ja -sairaudet.

Korvattavia voivat olla esimerkiksi kynnysten poistaminen, asunnon ovien levennys, tukitankojen asentaminen, wc:n ja peseytymistilojen rakentaminen niihin liittyvine vesi- ja viemäritöineen, sähkökatkaisijoiden ja pistorasioiden sijoituksen muuttaminen sekä puulämmityksen vaihtaminen sähkö- tai öljylämmitykseen. Uudisrakentamista ei korvata.

Muutostöiden korvattavuuden yläraja on 13 250 euroa.

Peruskorjaustyöt

Peruskorjaustyöitä voidaan korvata seuraavin edellytyksin:

- invalidilla on vamman tai sairauden aiheuttama tarve asunnon muutostöihin.
- peruskorjauksen toteuttaminen edesauttaa invalidin kotona selviytymistä tai siirtää odotettavissa olevaa laitoshoitoon joutumista. Hakijan terveydentilan ja toimintakyvyn selvittämiseksi Valtiokonttori pyytää tarvittaessa lääkärintuomion.
- korjaus on asumisen tai terveyden kannalta välttämätön.

Asunnon muutostöiden ja peruskorjausten yhteinen enimmäiskorvaus on 24 400 euroa.

Kuntoutus

Valtiokonttorin kustannuksella kuntoutusta voivat saada invalidit sekä invalidien puoliset ja vaikeavammaisten invalidien lesket sekä sotelesket. Vaihtoehtoina ovat laitos-, päivä- tai avokuntoutus.

Laitoskuntoutusta annetaan sotainvalidien sairas- ja veljeskodeissa, kuntoutussairaaloissa sekä monissa kylpylöissä. Eräissä kuntoutuslaitoksissa invalidi voi valita päiväkuntoutuksen. Päiväkuntoutuksessa invalidi yöpyy kotonaan, mutta muutoin sen sisältö on lähes sama kuin laitoskuntoutuksessa.

Avokuntoutusta on mahdollisuus saada yksityisissä fysikaalisissa hoitolaitoksissa, kylpylöissä ja muissa kuntoutuslaitoksissa sekä eräissä sairas- ja veljeskodeissa.

Kuntoutusta haetaan etukäteen Valtiokonttorilta. Sairas- ja veljeskodeilla sekä muutamilla muilla kuntoutuslaitoksilla on kuitenkin oikeus kutsua pitkäaikaisia asiakkaitaan kuntoutukseen ilman Valtiokonttorin maksusitoumusta.

Kuntoutus ulkomailla

Ulkomailla asuvat invalidit voivat saada avokuntoutusta (esim. fysikaalista hoitoa) asuinmaassaan. Päiväkuntoutusta sekä laitoskuntoutusta voi saada Kanadassa Sudburyssä sijaitsevassa kuntoutuslaitoksessa ja Virossa Pärnussa. Kuntoutusta haetaan Valtiokonttorilta.

Invalidien kuntoutus

Valtiokonttori kilpailuttaa invalidien käytettävissä olevat kuntoutuslaitokset. Laitoksien valmiudet kuntouttaa huonokuntoisia invalideja vaihtelevat.

Osa laitoksista, kuten kaikki sairas- ja veljeskodit, voivat kuntouttaa myös hyvin paljon apua tarvitsevia invalideja ja osa laitoksista voi kuntouttaa vain omatoimisia invalideja, jotka selviävät kaikista päivittäisistä toiminnoista itsenäisesti. Valtiokonttorista tai asianomaisesta kuntoutuslaitoksesta voi tiedustella, minkälaiset valmiudet kuntoutuslaitoksella on.

Laitoskuntoutuksen matkakulujen korvaaminen

Jos kuntoutuslaitos sijaitsee alle 200 kilometrin päässä kodista, niin matkakulut korvataan julkisten kulkuneuvojen taksojen mukaan. Jos kuntoutujan terveydentila tai heikot liikenneyhteydet kodista kuntoutuslaitokseen edellyttävät, korvataan taksin, oman tai lähiomaisen auton käyttö.

Jos kuntoutuslaitos sijaitsee yli 200 kilometrin päässä kodista, niin matkat maksetaan julkisten kulkuneuvojen taksojen mukaan tai niistä maksetaan puolittain voimassa oleva verohallinnon vahvistama kilometrikorvaus, vaikka invalidin terveydentila edellyttäisi sinänsä esimerkiksi taksin käyttöä. Edellytyksenä tälle menettelylle on, että invalidin valittavissa on hänen terveydentilansa ja toimintakykynsä huomioon ottaen sopiva kuntoutuslaitos alle 200 kilometrin päässä kodista.

Jos invalidin työkyvyttömyysaste on 30-100 prosenttia, hänellä on oikeus saada vuosittain

- neljän viikon laitoskuntoutusjakso ja yleensä sen lisäksi 15 hoitokerran avokuntoutusjakso tai
- 20 päivää päiväkuntoutusta ja yleensä sen lisäksi 15 hoitokerran avokuntoutusjakso tai
- kaksi kertaa 12 hoitokerran ja yksi 15 hoitokerran avokuntoutusjakso.

Jos invalidin työkyvyttömyysaste on 10-25 prosenttia, hänellä on oikeus saada vuosittain

- kahden viikon laitoskuntoutus tai
- 10 päivää päiväkuntoutusta tai
- 20 kerran avokuntoutusjakso

Huom! Jos 10-25 prosentin invalidin kuntoutuksen tarve johtuu nimenomaan korvasta vammasta tai sairaudesta, hänellä on oikeus vuosittaiseen neljän viikon laitospuolittamiseen. Valtiokonttorin myöntämän kuntoutuksen ohella voi paikallinen terveyskeskus, sairaala tai sosiaalihuollon laitos kuntouttaa invalideja joissakin tapauksissa. Kunnan järjestämä kuntoutus on vähintään 20 prosentin invalidille maksutonta.

Kuntoutuksen jakaminen aviopuolison kanssa

Invalidi voi halutessaan antaa osan omasta kuntoutuksestaan aviopuolisolleen. Kuntoutusjakson jakaminen edellyttää, että invalidi on jo täyttänyt tai täyttää 65 vuotta viimeistään sen kalenterivuoden aikana, jolloin kuntoutusjakso alkaa. Kuntoutuksen jakamista on etukäteen pyydettävä Valtiokonttorilta. Invalidi voi halutessaan jakaa laitospuolittusjaksonsa lisäksi myös päiväpuolittusjaksonsa sekä laitospuolittusjakson sijasta otetun avokuntoutusjakson seuraavasti:

Invalidin työkyvyttömyysaste 30-100 prosenttia

- neljän viikon laitospuolittuksesta invalidi voi antaa aviopuolisolleen viikon tai kaksi viikkoa.
- 20 päivän päiväpuolittuksesta invalidi voi antaa aviopuolisolleen 10 päivää
- kaksi kertaa 12 kerran avokuntoutusjaksosta invalidi voi antaa aviopuolisolleen enintään 12 kerran avokuntoutusjakson.

Invalidin työkyvyttömyysaste 10-25 prosenttia

- 14 päivän laitospuolittusjaksosta voidaan jakaa niin, että molemmat aviopuolisot saavat kuntoutusta 10 päivää
- 10 päivän päiväpuolittusjaksosta invalidi voi antaa aviopuolisolleen enintään 5 päivää
- 20 kerran avokuntoutusjaksosta invalidi voi antaa aviopuolisolleen enintään 10 kerran avokuntoutusjakson.

Erillinen sotainvalidien puolisojen ja leskien kuntoutus

Vuosittain annettavalla asetuksella vahvistetaan vaikeavammaisten sotainvalidien aviopuolisoiden ja leskien sekä sotaleskien (kaatuneiden lesket) pääsyedellytykset kuntoutukseen.

Laitospuolittusjakson pituus on kaksi viikkoa. Päiväpuolittuksen pituus on enintään 15 päivää. Laitos- ja päiväpuolittuksen vaihtoehtona on 15 hoitokertaa sisältävä avokuntoutus. Avokuntoutus voi käsittää enintään 15 hoitokerran sarjan. Hoitosarjasta aiheutuvat kustannukset eivät saa ylittää 1050 euroa kuntoutettavaa kohti kuitenkin niin, että kotona annettavasta avokuntoutuksesta aiheutuvat kustannukset eivät saa ylittää 1 575 euroa kuntoutettavaa kohti.

Puoliso- ja leskikuntoutuksen edellytykset

Kuntoutukseen voidaan hyväksyä, mikäli aviopuoliso on vahingoittunut tai sairastunut vuosien 1939 - 1945 sotien johdosta:

- vähintään 50 prosentin sotainvalidin aviopuoliso. Lisäedellytyksenä on, että aviopuolisot asuvat yhdessä. Sotainvalidin joutuminen laitoshoidon ei kuitenkaan ole esteenä aviopuolison kuntoutukselle.
- leski, jonka sotainvalidipuoliso, jolla oli kuollessaan vähintään 30 prosentin työkyvyttömyysaste.
- sotaleski, joka on jatkuvasti saanut huoltoeläkettä.

Laitoshoido

Vähintään 20 prosentin invalidilla on mahdollisuus päästä Valtiokonttorin kustantamaan laitoshoidon tai osa-aikaiseen laitoshoidon (päiväsairaala), jos hän ei terveydentilansa heikentymisen vuoksi selviydy kotona. Myös 10-15 prosentin invalidi voi saada maksusitoumuksen laitoshoidon, jos pitkäaikaisen laitoshoidon tarve johtuu nimenomaan korvasta vammasta tai sairaudesta.

Laitoshoidon voidaan myöntää tarpeen mukaan myös jaksottaisena enintään 24 viikkoa vuodessa invalidille, jonka sotilasvammalain tarkoittettu työkyvyttömyysaste on vähintään 20 prosenttia. Hoidot on tarkoitettu kohdistaa invalideille, jotka asuvat kotonaan eivätkä vielä ole pysyvän laitoshoidon tarpeessa, mutta joiden toimintakyky on siinä määrin heikentynyt, että he tarvitsevat runsaasti palveluja tai omaisen antamaa hoitoa selviytyäkseen kotonaan.

Osa-aikainen laitoshoido tarkoittaa päiväsairalatyyppistä hoitoa, jossa invalidi on

päivät laitoksessa ja yöt kotona. Hoidot on tarkoitus järjestää jaksoittaisina, jolloin niillä voidaan tukea kotona selviytymistä mahdollisimman hyvin. Tällaista jaksotusta laitoshoidon ja osa-aikaista laitoshoidon voidaan järjestää sotainvalidien sairauskodeissa ja muissa hoitolaitoksissa, joiden kanssa Valtiokonttori on tehnyt sopimuksen kyseisten palvelujen järjestämisestä. Laki koskee myös Ruotsissa asuvia sotainvalideja.

Laitoshoidon annetaan sotainvalidien erityislaitoksissa, joita ovat esimerkiksi Kaulialan sairaala, Kyyhkylän kuntoutussairaala ja Kruunupuisto/Punkaharjun kuntoutuskeskus sekä eri puolilla maata sijaitsevat invalidien sairaala- ja veljeskodit. Vähintään 20 prosentin invalideille kuntien ja kuntayhtymien sairaaloiden, terveyskeskusten vuodeosastojen ja vanhainkotien sekä muiden sosiaalihuollon laitosten pitkäaikainen laitoshoidon on maksutonta.

Erityislaitoksiin pääsyä on haettava etukäteen Valtiokonttorilta. Kuntien ja kuntayhtymien laitoksiin pääsystä päättävät invalidin kotikunnan viranomaiset. Ruotsissa asuvilla invalideilla on myös mahdollisuus saada maksutonta laitoshoidon ja osa-aikaista laitoshoidon vastaavaa hoitoa asuinmaassaan. Valtiokonttori antaa tällöin maksusitoumuksen kunnalle, joka järjestää hoidon ja laskuttaa siitä Valtiokonttoria.

Kotipalvelut ja sen tukimuodot

Kodinhoitajan apu

Kunnallisen kodinhoitajan tai kotiaavustajan työapu on maksutonta vähintään 10 prosentin invalideille. Se voi olla esimerkiksi apua kauppa- ja muissa asioinnissa, ruuanlaittoa tai siivousta. Kodinhoitaja ja kotiaavustajan työavusta päättää hakijan kotikunnan sosiaali- tai kotipalvelutoimisto.

Omaishoidon tuki

Kunta voi tukea invalidia hoitavaa henkilöä ja maksaa hänelle omaishoidon tukea. Kunta tekee tällöin sopimuksen hoidosta vastaavan henkilön, esimerkiksi vaimon kanssa. Tuen saaminen ja sen suuruus riippuvat ensisijaisesti hoidon tarpeesta. Omaishoidon tuki maksetaan hoitajalle kuukausittain ja se on hänelle veronalaista tuloa. Kunta ei peri myönnetystä omaishoidon tuesta korvausta vähintään 10 prosentin invalidilta.

Korotettu sairausapulisä

Kotihoidon jatkuviin kustannuksiin on mahdollista saada Valtiokonttorilta korotettua sairausapulisää. Edellytyksenä on vähintään 50 prosentin työkyvyttömyysaste. Korotettua sairausapulisää myönnettäessä sovelletaan taloudellista tarveharkintaa. Korotettua sairausapulisää haetaan jo syntyneiden kustannusten tai toisen henkilön jo antaman kotihoidon perusteella. Korvaus maksetaan invalidille itselleen.

Ateria ja tukipalvelut

Kuntien järjestämät ateriapalvelut, pyykkipalvelut, siivousapu tai muut tukipalvelut ovat vähintään 10 prosentin onvalidille maksuttomia. Näiden palveluiden antamisesta ja toteutustavasta päättää invalidin kotikunta.

Täydennyskorko

Vähintään 20 prosentin invalidilla on mahdollisuus saada toimeentulonsa tueksi täydennyskorkoa. Sitä myönnetään invalidille, jonka bruttotulot alittavat vahvistetut tulorajat. Täydennyskoron saantiin ja suuruuteen vaikuttavat invalidin tulot ja työkyvyttömyysaste prosentti. Vähintään 30 prosentin invalidit saavat täydennyskoron suurempana kuin 20-25 prosentin invalidit. Pienimpään täydennyskorkoon oikeuttavan vuositulon ylärajat ovat:

30-100 prosentin invalidit

14 401 euroa

20-25 prosentin invalidit

11 284 EUROA

Täydennyskorkoa myönnettäessä vuosituloina otetaan huomioon eräin poikkeuksin kaikki muut tulot, paitsi invalidin sotilasvammalain mukaiset korvaukset. Poikkeuksia ovat Kansaneläkelaitoksen maksamat asumis- ja hoitotuki, ylimääräinen rintamalisä, puolisolisä ja lapsikorotus, joita ei oteta huomioon vuosituloa laskettaessa. Tulot lasketaan täysimääräisinä eikä niistä vähennetä veronpidätystä.

Täydennyskorkoa voidaan myöntää 65 vuotta täyttäneille invalideille lopullisena, mikäli heidän elinkorkonsa on myönnetty lopulliseksi. Jos täydennyskoron saajan olosuhteissa tai toimeentulossa tapahtuu huomattava muutos, täydennyskorkopäätös voidaan oikaista.

KUOLEMAN JÄLKEISET KORVAUKSET

Hautausapu

Valtiokonttori maksaa hautausapua, jos invalidille vahvistettu työkyvyttömyysaste oli vähintään 20 prosenttia. Jos invalidin kuolema aiheutui korvattavasta vammasta tai sairaudesta, hautausapua maksetaan myös alle 20 prosentin invalidin kuoleman jälkeen. Hautausavun suuruus on 2 525,18 euroa.

Valtiokonttori maksaa kuolinpesälle kuuluvan hautausavun ilman hakemusta vainajan elinkorkotilille eli tilille, jolle sotilasvammakorvaus on maksettu. Tällöin Valtiokonttori lähettää kuolinpesälle vainajan viimeisellä kotiosoitteella tiedotteen hautausavun maksamisesta. Valtiokonttori maksaa kuolinpesälle hautausavun ilman selvitystä kulujen suuruudesta.

Hautausavun myöntämisen nopeuttamiseksi invalidin kuolinpäivä olisi syytä ilmoittaa mahdollisimman pian asiakaspalveluun: sotilasvamma- ja veteraaniasioiden asiakaspalvelu, puh. 0295 50 3070.

Elinkorkotiliä pankissa ei ole syytä lakkauttaa, ennen kuin hautausapu ja muut mahdolliset kuolinpesälle kuuluvat korvaukset on maksettu.

Huoltoeläke

Invalidin kuoleman jälkeen Valtiokonttori maksaa huoltoeläkettä leskelle ja alle 17-vuotiaalle lapselle, jos

- invalidin työkyvyttömyysaste oli vähintään 30 %
- invalidin kuolema johtui korvatuksi hyväksytyistä vammasta tai sairaudesta.

Leskelle myönnettävän huoltoeläkkeen edellytyksenä on lisäksi, että avioliitto on solmittu vähintään kolme vuotta ennen invalidin kuolemaa tai että avioliitosta on syntynyt lapsi. Lesken ja lapsen huoltoeläkkeen määrä:

Invalidin haitta-aste hänen kuollessaan

80-100 % tai kuolema johtunut korvattavasta vammasta
60-75 %
50-55 %
30-45 %

Huoltoeläkkeen määrä

täysi huoltoeläke
3/4 huoltoeläke
1/2 huoltoeläke
1/3 huoltoeläke

Hakemuksesta huoltoeläke (jatkohuoltoeläke) voidaan myöntää 17 vuotta täyttäneelle lapselle seuraavasti:

- opiskelun perusteella 17-23 -vuotiaalle, joka on opiskelun takia estynyt olemasta ansiotyössä
- ennen 17 ikävuotta syntyneen ruumiillisen tai henkisen vajavuuden perusteella,
- jos hän on sen vuoksi kykenemätön elättämään itseään.

Huoltoeläkettä voidaan eräissä tapauksissa maksaa myös vainajan vanhemmille.

Toimeentuloharkintaiset korvaukset

Seuraavassa esitellyt kuoleman jälkeen maksettavia toimeentuloharkintaisia korvauksia, lisähuoltoeläkettä, kertakaikkista korvausta tai ns. entisen lesken huoltoeläkettä myönnetään hakijalle, joka on ilman kohtuullista elatusta.

Kun oikeutta mainittuihin korvauksiin tai lisähuoltoeläkkeen suuruutta harkitaan, otetaan huomioon hakijan nettotulot ja omaisuus (myös invalidin kuolinpesän omaisuus). Lisäksi vähennyksinä otetaan huomioon mm. kohtuulliset asumiskulut, sairauskulujen omavastuuosuuksia, välttämättömien velkojen korot sekä tarpeellisen ulkopuolisen avun kustannukset. Kelan hoitotuki kuitenkin usein kompensoi ulkopuolisesta avusta aiheutuneita kustannuksia. Hoitotuki tai sen saantimahdollisuus on katsottava ensisijaiseksi.

Asumiskuluja ovat vuokramenot, yhtiövastikkeet, erilliset lämmityskulut ja vesimaksut. Omakotitalon asumiskuluiksi hyväksytään enintään 252 euroa kuukaudessa. Asumiskulut jaetaan kaikkien asunnossa asuvien kesken.

Satunnaisia sairaalakuluja ei oteta huomioon harkinnanvaraisia korvauksia ratkaistaessa. Pysyvissä laitoshoidossa oleville ei yleensä myönnetä toimeentuloharkintai-

sia korvauksia.

Lisähuoltoeläke

Huoltoeläkettä saava leski voi saada lisähuoltoeläkettä, jos hänen toimeentulonsa on vaikeutunut. Lisähuoltoeläkettä on haettava Valtiokonttorilta. Myös huoltoeläkettä saavilla täysorvolla lapsella ja vanhemmalla on mahdollisuus saada lisähuoltoeläkettä kohtuullisen toimeentulon turvaamiseksi. Jos lisähuoltoeläkkeen saajan olosuhteissa tai toimeentulossa tapahtuu huomattava muutos, lisähuoltoeläkkeen määrää voidaan oikaista. Samoin perusteiden vuoksi lisähuoltoeläke hakemuksesta myöntää hakijalle, jolta se on aiemmin hylätty. Lesken lisähuoltoeläkkeen suuruuteen vaikuttaa hakijan toimeentulo. Lisähuoltoeläke on 49,60-611,73 euroa kuukaudessa.

Kertakaikkinen korvaus

Valtiokonttori voi maksaa kertakaikkisen korvauksen 10-25 prosentin invalidin leskelle ja alle 17-vuotiaalle lapselle, jolla ei ole oikeutta huoltoeläkkeeseen. Korvausta varten on tehtävä hakemus. Edellytyksenä on, että hakija on vailla kohtuullista toimeentuloa. Kertakaikkinen korvaus on yhden vuoden täyden huoltoeläkkeen suuruinen. Kertakaikkista korvausta on haettava vuoden kuluessa invalidin kuolemasta.

Kertakaikkisen korvauksen suuruus leskelle on 8 380,39 euroa.

Huoltoeläkkeen uudelleen maksaminen (ns. entisen lesken huoltoeläke)

Sodassa kuolleen leski tai sotainvalidin leski, joka solmimansa uuden avioliiton vuoksi on menettänyt oikeutensa huoltoeläkkeeseen, voi saada uuden avioliiton purkaututtua uudelleen huoltoeläkettä. Edellytyksenä on, että lesken myöhempi avioliitto on purkautunut kuoleman tai avioeron vuoksi ja siitä on kulunut vähintään kolme vuotta.

Entisen lesken huoltoeläkettä on aina haettava Valtiokonttorilta. Sen saamiseen vaikuttaa hakijan toimeentulo, sillä sitä maksetaan vain, jos leski on vailla kohtuullista eläystä.

Entisen lesken huoltoeläke voidaan hakemuksesta myöntää hakijalle, jolta se on aiemmin hylätty, jos hänen toimeentulonsa on hylkäyspäätöksen jälkeen huomattavasti heikentynyt.

KORVAUSTEN HAKUMENETTELY

Sotilasvammakorvauksia haetaan Valtiokonttorilta. Poikkeuksena ovat kuntien invalideille järjestämät sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut, joiden myöntämisestä päättävät kunnan viranomaiset.

Korvaushakemukset on tehtävä kirjallisesti. Ne voivat olla vapaamuotoisia. Mitään lomaketta ei tarvitse käyttää. Ohjeita ja neuvoja hakemusten laatimiseen voi kysyä Valtiokonttorilta, Sotainvalidien Veljesliiton paikallisosastoilta, piiritoimistoilta tai keskustoimistoilta sekä neuvontapalvelua antavilta sairas- ja veljeskodeilta. Edellä mainituista paikoista ja Valtiokonttorin www-sivuilta saa myös hakulomakkeita.

Muutoksen hakeminen päätöksiin

Elinkoron oikaisu

Elinkorkopäätökseen voi hakea oikaisua, jos korvatun vamman tai sairauden aiheuttama haitta on olennaisesti lisääntynyt aiemmin annetun elinkorkopäätöksen jälkeen. Tässä yhteydessä voidaan ottaa huomioon myös mahdolliset korvatuista vammoista tai sairauksista aiheutuneet lisävammat ja -sairaudet.

Haitan lisääntyminen on osoitettava lääkärintuella. Elinkoron oikaisun hakemiselle ei ole määräaikoja. Ikääntymisestä johtuvaa yleisen terveydentilan heikkenemistä ei oteta huomioon elinkoron oikaisua ratkaistaessa.

Korvauksen uudelleen hakeminen

Korvauksen uudelleen hakeminen on mahdollista, kun palveluksessa tai niihin rinnastettavissa olosuhteissa sattunut sairastuminen tai vahingoittuminen on tapahtunut ennen sotilasvammalain voimaantuloa 1.1.1948.

Valtiokonttori voi tutkia uudelleen ne viittä vuotta vanhemmat päätökset, joilla korvaus jostakin vammasta tai sairaudesta on hylätty kokonaan tai joilla jokin vamma tai sairaus on korvattu vain osittain.

Uudelleen tutkimista voi hakea Valtiokonttorin omien päätösten lisäksi myös vakuutusoikeuden ja korkeimman oikeuden päätöksiin. Ratkaisevaa kaikissa tapauksissa on, että uudelleen haettavan asian viimeisen päätöksen lainvoimaiseksi tulosta on kulunut vähintään viisi vuotta.

Asian uudelleen tutkimisen perusteella myönteisen päätöksen voi saada, jos korvauskäytäntö on muuttunut. Myös uuden selvityksen esittäminen voi auttaa asiassa. Uutena selvityksenä voivat esimerkiksi tulla kyseeseen lääkärinlausunnot ja silminnäkijöiden kertomukset.

Oikaisu

Oikaisuhakemuksella voi edellä esitetyn työkyvyttömyysasteen korotuksen lisäksi hakea muutosta voimassa oleviin elinkoron lisäyksiin, täydennyskorkoon ja lisähuoltoeläkkeeseen. Päätös voidaan oikaista, jos korvauksen suuruuteen vaikuttavat seikat ovat olennaisesti muuttuneet.

Valitus

Valtiokonttorin päätöksissä on mukana muutoksenhakuohje. Valtiokonttorin antamaan päätökseen tyytymätön voi hakea siihen muutosta tekemällä oikaisuvaatimuksen Valtiokonttorille. Muutoksenhakuajan on 30 päivää päätöksen tiedoksisaannista lukien. Valtiokonttorin antamasta uudesta päätöksestä voi valittaa vakuutus-oikeuteen.

Valtiokonttori voi ilmoittaa tehdystä ratkaisusta myös kirjeellä, johon ei ole liitetty muuoksenhakuohjetta. Pelkän kirjeen perusteella ei voi valittaa. Tällöin Valtiokonttorilta on ensin pyydettävä varsinainen päätös ja vasta sen jälkeen voidaan vaatia oikaisua ja tehdä valitus vakuutus-oikeudelle.

Poisto

Vakuutusoikeus voi poistaa lainvoimaisen päätöksen, jos päätös perustuu virheelliseen tai puutteelliseen selvitykseen tai ei ole ilmeisesti lainmukainen.

Osoitteita ja puhelinnumeroita

Vakuutusoikeus

PL 1005
00521 HELSINKI
Puh. 029 564 3200

Sotainvalidien Veljesliiton keskustoimisto

Ratamestarinkatu 9 C
00520 HELSINKI
Puh. (09) 478 500

Neuvontapalvelua antavat sairas- ja veljeskodit

Bottenhavets sjukhem – Selkämeren Sairaskoti

Lapväärtintie 10,
64100 KRISTIINANKAUPUNKI
Puh. (06) 221 8611, FAKSI (06) 221 8599

Vetrea Terveys Oy Iisalmen Veljeskoti

Pohjolan­katu 15, 74100 IISALMI
Puh. 040 136 0722, faksi (017) 767 0340

Ilveskoti

Veteraanipolku 3, 13600 HÄMEENLINNA
Puh. (03) 570 6100, faksi (03) 570 6119

Vetrea Terveys Oy Joensuun KuntoHovi

Nepenmäen­katu 2, 80200 JOENSUU
Puh. 020 775 1360, faksi 013 610 0391

Hyvinvointi Sampo

Väinämöinen 2, 88900 KUUSMO
Puh. (08) 655 7111, faksi (08) 655 7110

Kaunialan Sairaala Oy

Kylpyläntie 19, 02700 KAUNIAINEN
Puh. (09) 505 921, faksi (09) 505 2337

Kitinkannus

PL 33 (Kitinkangas), 69101 KANNUS
Puh. (06) 874 4500, faksi (06) 873 051

Kivipuron kuntoutuskoti

Ruukintie 65, 60100 SEINÄJOKI
Puh. (06) 421 4600, faksi (06) 421 4690

Kruunupuisto, Punkaharjun kuntoutuskeskus

Vaahersalontie, 58450 PUNKAHARJU
Puh. (015) 775 091, faksi (015) 644 311

Hoiku, Kymen Hoito- ja kuntoutuskeskus

Kokkokallion­katu 2, 49400 HAMINA
Puh. 020 776 1700, faksi 020 776 1709

Kyyhkylän kuntoutussairaala

Kyyhkyläntie 9, 50100 MIKKELI
Puh. (015) 20 331, faksi (015) 176 781

Lahden Diakonialaitos

Sibeliuksen­katu 6 C, 15110 LAHTI
Puh. (03) 813 211, faksi (03) 783 0970

Lamminniemen Hyvinvointikeskus

Jänistie 1, 31400 SOMERO
Puh. (02) 77 990, faksi (02) 779 9490

jatkuu seuraavalla sivulla >>>

Nykarleby Sjukhem - Uudenkaupungin Sairaskoti

Jeansborgsvägen, 66900 NYKARLEBY
Puh. (06) 788 9020, faksi (06) 788 9022

Oulunkylän kuntoutussairaala

PL 5 (Käskynhaltijantie 5)
00640 HELSINKI
Puh. (09) 752 7 712, faksi (09) 7527 1327

Kuntoutuskoti DiaVire

Metsämiehenkatu 2, 28500 PORI
Puh. (02) 624 2100, faksi (02) 624 2225

Lapin Kuntoutus Oy

Kuntotie 1, 96400 ROVANIEMI
Puh. (016) 340 4000, faksi (016) 365 337

Keski-Suomen Sairaskotisäätiö

Keskussairaalantie 40, 40630 JYVÄSKYLÄ
Puh. (014) 690 611, faksi (014) 690 625

Tammenlehväkeskus Oy

Kenttätäkatu 17, 33500 TAMPERE
Puh. (03) 259 2111, faksi (03) 259 2220

Taukokangas

PL 110, Reservikomppaniankatu 11,
86301 OULAINEN
Puh. (08) 479 4700/Neuvontapalvelu
0400 910 946/Faksi (08) 479 4701

Tornion sairaskotisäätiö/Saarenvire

Pitkäkatu 7, 95400 TORNIO
Puh. (016) 226 4400, faksi (016) 482 449

Kuntoutuskeskus Otsonlinna

Sairaalantie 6, 63700 ÄHTÄRI
Puh. (06) 415 7731, faksi (06) 533 7317

› Asiakaspalvelu Valtiokonttorissa, puh. 0295 50 3070.

Valtiokonttori
Statskontoret
State Treasury

› Valtiokonttori, Kansalaispalvelut/Sotilasvamma- ja veteraanipalvelut
Postiosoite: PL 60, 00054 Valtiokonttori
Käyntiosoite: Sörnäisten rantatie 13 HELSINKI
Puh. 0295 50 2000 (keskus), faksi 0295 50 3065
www.valtiokonttori.fi